

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Riktlinjer för stöd till lokala föreningar i Östhammars kommun för arbete med slutförvarsfrågor

Bakgrund

Östhammars kommun har under sitt arbete med slutförvarsfrågan valt att underlätta för lokala ideella föreningar att delta i processen om slutförvaring för använt kärnbränsle. Det har varit möjligt för föreningarna att söka stöd för att bland annat delta i samrådsprocessen enligt miljöbalken, följa prövningen av ansökan enligt miljöbalken och enligt kärntekniklagen och genomföra aktiviteter för att öka kunskapen hos framförallt medborgare och förtroendevalda i Östhammars kommun.

Östhammars kommun ansöker årligen om medel från Kärnavfallsfonden för kommunens arbete med slutförvarsfrågan. Under åren har kommunen, som en del av sin ansökan, även sökt medel för stöd till lokala ideella föreningar.

På nationell nivå har det tidigare funnits möjlighet för ideella föreningar med mer än 1 000 medlemmar att ansöka om medel för arbete med slutförvaret för använt kärnbränsle direkt från Kärnavfallsfonden. Denna möjlighet upphörde i januari 2017 och istället finns nu möjlighet för dessa större föreningar att söka stöd från Strålsäkerhetsmyndigheten. Användningen av stödet har utvidgats till att även gälla andra slutförvar för radioaktivt avfall än kärnbränsle som till exempel utbyggnaden av slutförvaret för låg- och medelaktivt avfall.

Strålsäkerhetsmyndigheten har tagit fram riktlinjer för statligt stöd till ideella föreningar för arbete med slutförvarsfrågor. Myndighetens riktlinjer, daterade 2018-02-19, har legat till grund vid framtagandet av dessa riktlinjer (se bilaga).

Förberedande diskussion om riktlinjerna samt remissrunda har genomförts med Opinionsgruppen för säker slutförvaring (OSS), Naturskyddsföreningen i Uppsala län (Östhammarskretsen) och Svenska Quinnorådet (SweQ) inför framtagandet av dessa riktlinjer.

Grundläggande förutsättningar för stöd

En förutsättning för att Östhammars kommun ska kunna ge ekonomiskt stöd till lokala ideella föreningar är att Strålsäkerhetsmyndigheten, som prövar och beslutar om hur medel i Kärnavfallsfonden får användas, beviljar kommunen medel för stöd till föreningar.

I Östhammars kommuns ansökan om medel ur Kärnavfallsfonden för 2018 ansökte kommunen om 550 000 kr för stöd till ideella föreningar. I Strålsäkerhetsmyndighetens beslut om ersättning till Östhammars kommun skriver myndigheten att ”det är tillåtet för en kommun att ge organisationer i uppdrag att utföra sådana insatser som kommunen själv har rätt att göra”.

Stöd kan sökas för helt verksamhetsår och/eller som engångsbelopp. Av det årliga stödbeloppet reserveras 20 % till stöd för enstaka aktiviteter (110 000 kr för 2018). Det årliga belopp som finns tillgängligt för stöd kan variera.

Beslut om beviljande av stöd beslutas av Kommunstyrelsens arbetsutskott enligt delegation från Kommunstyrelsen daterad 2009-09-15 (§ 226).

Kriterier för stöd

För att erhålla stöd ska föreningen uppfylla samtliga av nedanstående kriterier:

1. vara verksam i Östhammars kommun,
2. ha en styrelse som utses av medlemmarna under demokratiska former och hålla årsmöte i vilket medlemmarna får delta,
3. ha stadgar som beslutats av årsmötet och anger föreningens namn och ändamål, hur beslut fattas, hur styrelsen utses samt hur revisorer som kontrollerar styrelsens verksamhet utses,
4. inte ha näringsverksamhet som sin huvudsakliga inkomstkälla,
5. ha minst 20 medlemmar eller vara lokalförening till en nationell förening som har minst 1 000 medlemmar och uppfyller kraven i punkt 2, 3 och 4.

Stödets användning

Stödet får användas till följande:

- Täcka kostnader för att följa och bedöma frågor som rör slutförvaring av använt kärnbränsle och annat radioaktivt avfall i Östhammars kommun samt slutförvaringens påverkan på människors hälsa och miljön.
- Deltagande i pågående och kommande provningar av anläggningar som syftar till att slutförvara använt kärnbränsle och annat radioaktivt avfall i Östhammars kommun (för närvarande kärnbränsleförvaret och utbyggnaden av slutförvaret för kortlivat låg- och medelaktivt avfall (SFR)).
- Granskning av industrins Fud-program och yttranden över dessa.
- Deltagande i internationella konferenser och studiebesök samt internationella arbetsgrupper om det kan visas att syftet är att inhämta kunskap för att följa och bedöma den svenska slutförvarsprocessen.
- Informationsmaterial och informationsträffar vars syfte är att höja kunskapen hos allmänheten.
- Kostnaderna får omfatta lönekostnader, lokalkostnader och övriga administrativa kostnader.

Stödet får inte användas till:

- Kostnader för information riktad direkt till allmänheten med syfte att påverka den allmänna opinionen. Med detta avses framtagande av kampanjmaterial eller liknande. Enligt Strålsäkerhetsmyndighetens

beslut om medel till Östhammars kommun får kommunen ge stöd till föreningar för att genomföra sådana insatser som kommunen själv har rätt att göra. Östhammars kommun har som princip att inte ta ställning för eller emot ett eventuellt slutförvar förrän kommunfullmäktige fattat beslut i vetofrågan. Föreningar som ska erhålla stöd ska förhålla sig till samma princip. Information till allmänheten ska syfta till att belysa viktiga frågeställningar som på ett eller annat sätt behöver förtydligas eller förklaras av verksamhetsutövare eller myndighet inför ett slutligt ställningstagande.

- Kostnader för inläsning av utredningar om lagändringar och yttranden som inte har direkt koppling till slutförvarsfrågan.
- Aktiviteter i samband med rivning och avveckling.

Stöd för helt verksamhetsår

Ansökan ska ha inkommit till Östhammars kommun *senast den 31 augusti* året innan det år ansökan avser. Med verksamhetsår avses kalenderår.

Formella krav på ansökan

På ansökan om stöd för helt verksamhetsår ställs följande krav:

1. Underskrift

Ansökan ska vara undertecknad av ordförande eller annan behörig företrädare för föreningen (firmatecknare).

2. Avsiktförklaring

Syftet med verksamheten som ansökan avser ska anges.

3. Budget

Av budgeten ska det tydligt framgå vad som ingår i kostnadsposterna, särskilt om kostnaderna överstiger belopp på 10 000 kronor och om det gäller informationsmaterial och/eller konsulttjänster.

Om föreningen avser att använda stödet för att ta fram informationsmaterial ska det tydligt framgå vilken typ av informationsmaterial stödet ska användas till.

Om föreningen avser att använda stödet till konsulttjänster ska det tydligt framgå vad konsulterna ska granska och/eller utreda.

4. Verksamhetsplan

I verksamhetsplanen ska endast de aktiviteter som ska finansieras med det från Östhammars kommun sökta stödet framgå. Andra typer av aktiviteter som föreningen finansierar med andra medel är inte relevant för kommunens granskning av ansökan.

De planerade aktiviteternas koppling till de områden som stödet får användas till ska tydligt framgå av verksamhetsplanen.

5. Revisorsintyg

Av intyget ska föreningens medelsantal framgå, dess koppling till Östhammars kommun och att föreningen inte bedriver näringsverksamhet som sin huvudsakliga inkomstkälla.

6. Stadgar

Av stadgarna bör det framgå föreningens namn och ändamål, hur stadgar beslutas, hur beslut i övrigt fattas, hur styrelsen utses samt hur revisorer som kontrollerar styrelsens verksamhet utses.

7. Årsmötesprotokoll

Föreningens senaste årsmötesprotokoll, inklusive revisionsberättelse, ska bifogas ansökan.

8. Verksamhetsberättelse

Föregående års verksamhetsberättelse samt en beskrivning av föreningens verksamhet hittills under innevarande år ska bifogas ansökan.

Redovisning av beviljat stöd

Senast den 28 februari året efter utbetalning ska föreningen redovisa hur stödet använts. Redovisningen ska innehålla en verksamhetsberättelse med årsbokslut som är granskad och godkänd av föreningens revisor. Eventuella detaljerade krav på redovisningen meddelas i samband med beslut om beviljat stöd.

Utbetalat stöd som inte använts ska återbetalas till Östhammars kommun i samband med redovisningen eller avräknas mot kommande utbetalningar.

Stöd för enstaka aktivitet

Ansökan ska ha inkommit till Östhammars kommun *senast 6 veckor innan* den aktivitet som ansökan avser.

Formella krav på ansökan

På ansökan om engångsbelopp ställs följande krav:

1. Underskrift

Ansökan ska vara undertecknad av ordförande eller annan behörig företrädare för föreningen (firmatecknare).

2. Avsiktförklaring

Syftet med aktiviteten som ansökan avser ska anges. Den planerade aktivitetens koppling till de områden som stödet får användas till ska tydligt framgå.

3. Budget

Av budgeten ska det tydligt framgå vad som ingår i kostnadsposterna, särskilt om kostnaderna överstiger belopp på 10 000 kronor och om det gäller informationsmaterial och/eller konsulttjänster.

Om föreningen avser att använda stödet för att ta fram informationsmaterial ska det tydligt framgå vilken typ av informationsmaterial stödet ska användas till.

Om föreningen avser att använda stödet till konsulttjänster ska det tydligt framgå vad konsulterna ska granska och/eller utreda.

4. *Revisorsintyg*

Av intyget ska föreningens medelsantal framgå, dess koppling till Östhammars kommun och att föreningen inte bedriver näringsverksamhet som sin huvudsakliga inkomstkälla.

5. *Stadgar*

Av stadgarna bör det framgå föreningens namn och ändamål, hur stadgar beslutas, hur beslut i övrigt fattas, hur styrelsen utses samt hur revisorer som kontrollerar styrelsens verksamhet utses.

6. *Årsmötesprotokoll*

Föreningens senaste årsmötesprotokoll, inklusive revisionsberättelse, ska bifogas ansökan.

7. *Verksamhetsberättelse*

Föregående års verksamhetsberättelse samt en beskrivning av föreningens verksamhet hittills under innevarande år ska bifogas ansökan.

Om föreningen för det år under vilken aktiviteten planeras även sökt stöd för helt verksamhetsår utgår kraven enligt punkterna 4-7.

Redovisning av beviljat stöd

Redovisningen ska ha inkommit till Östhammars kommun senast 1 månad efter genomförd aktivitet. Krav på redovisning meddelas i samband med beslut om stöd. Om stödet överstiger 10 000 kronor ställs liknande krav på redovisning som för stöd för helt verksamhetsår.

Utbetalt stöd som inte använts ska återbetalas till Östhammars kommun i samband med redovisningen eller avräknas mot kommande utbetalningar.